

พรหมวิหาร ๔ สัมพันธภาพในครอบครัว และความผาสุกทางจิตใจ
ของประชาชน เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร
Four Brahmavihara, Family Relationship and Psychological
Well-being of People at Ladphrao District, Bangkok

พระใหม่ เพ็ญบุญ*

Phra Mai Penboon

สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Master of Science (Community Psychology), Major Field Community Psycholog, Kasetsart University

ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน**

Theerapat Wongkumsin

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ประเทศไทย

Kasetsart University, Thailand

E-mail: ocean99ocean@gmail.com, teerawat@aru.ac.th

Received: July 20, 2023

Revised: August 07, 2024

Accepted: August 09, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (๑) เพื่อศึกษาระดับพรหมวิหาร ๔ ระดับสัมพันธภาพในครอบครัว และระดับความผาสุกทางจิตใจ ของประชาชน เขตลาดพร้าว (๒) เพื่อเปรียบเทียบความผาสุกทางจิตใจ ของประชาชน เขตลาดพร้าว ตามปัจจัยส่วนบุคคล (๓) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพรหมวิหาร ๔ กับความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตลาดพร้าว และ (๔) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพ ในครอบครัว กับความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตลาดพร้าว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ประชาชน เขตลาดพร้าว จำนวน ๔๐๐ คน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ค่า F-test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

* พระใหม่ เพ็ญบุญ Phra Mai Penboon นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ M.A. Student, of Science (Community Psychology), Major Field Community Psycholog, Kasetsart University

** รศ.ดร.ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน Assc.Prof.Dr.Theerapat Wongkumsin อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก Advisor Independent Study

ผลการวิจัยพบว่า (๑) พรหมวิหาร ๔ สัมพันธภาพในครอบครัว และความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตลาดพร้าว อยู่ในระดับค่อนข้างสูง (๒) ประชาชนที่มีเพศ อาชีพ ความสมดุลของรายรับ-รายจ่าย และวิธีเดินทางไปทำงาน แตกต่างกัน มีความผาสุกทางจิตใจแตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ (๓) พรหมวิหาร ๔ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตลาดพร้าว อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๑ และ (๔) สัมพันธภาพในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตลาดพร้าว อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๑

คำสำคัญ: พรหมวิหาร ๔; สัมพันธภาพในครอบครัว; ความผาสุกทางจิตใจ

Abstract

The objectives of this research were to: (1) study the levels of Four Brahmavihara, family relationship and psychological well-being of people at of Ladphrao District, Bangkok; (2) compare psychological well-being of people at of Ladphrao District, Bangkok by personal factors; (3) study the relationship between four Brahmavihara and psychological well-being of people at Ladphrao District, Bangkok; and 4) study the relationship between family relationships and psychological well-being of people at of Ladphrao District, Bangkok. The samples were consisted of 400 working age people at of Ladphrao District, Bangkok. Data were collected by questionnaires. Data analysis used by a statistical package program. The statistical methods used by percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and Pearson's product moment correlation coefficient.

Results showed that: (1) four Brahmavihara, family relationships and psychological well-being of people at of Ladphrao District, Bangkok were the relatively high level; (2) the people at of Ladphrao District, Bangkok had difference in sex, occupation, income-expense balance and traveling to work had difference psychological well-being with statistically significant at .05 level; (3) four Brahmavihara positively related to psychological well-being of working age people at of Ladphrao District, Bangkok with statistically significance at .01 level; and 4) family relationships positively related to psychological well-being of working age people at of Ladphrao District, Bangkok with statistically significance at .01 level.

Keywords: Four Brahmavihara; Family Relationship; Psychological Well-being

บทนำ

ในปัจจุบันสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศ มีแนวโน้มจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รุนแรง และฉับพลันในหลากหลายมิติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออนาคตการพัฒนาประเทศไทยเป็นอย่างมาก การวิเคราะห์เงื่อนไขและสถานการณ์ภายในประเทศในปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะในเชิงโครงสร้าง ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อน และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ทั้งจากภายในและภายนอก เพื่อบ่งชี้และประเมินโอกาสและความเสี่ยงของประเทศในด้านต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการจัดทำแผนพัฒนาชาติ ระยะ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ร่างยุทธศาสตร์ชาติจัดทำขึ้นมาเพื่อการพัฒนาในระยะยาว ซึ่งต้องมีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมต่อการพัฒนาประเทศให้บรรลุซึ่งเป้าหมายการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติในการที่จะให้ประเทศไทยมีความมั่นคงในทุกด้าน คนในชาติมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมั่งคั่ง และประเทศชาติสามารถพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืน^๑

การพัฒนาชาติจะสามารถทำให้เกิดขึ้นได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญกับประชาชนในชาติ เพราะการพัฒนาใด ๆ ที่จะเกิดขึ้นได้นั้น ก็ต้องอาศัยประชาชนคนในชาติที่จะเป็นแรง เป็นกำลัง ผลักดันให้ประเทศชาติเกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ ตามนโยบายที่ส่วนงานราชการได้แถลงออกมา หากต้องการให้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ประสบความสำเร็จ จะต้องทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่น และพร้อมที่จะพัฒนาชาติไปพร้อมกับหน่วยงานรัฐบาล และต้องเป็นพันธกิจที่สามารถทำให้เกิดขึ้นจริงได้ เช่น พัฒนาคณะและสังคมให้มีคุณภาพเต็มศักยภาพและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง หรือ จัดระบบสวัสดิการที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย เพื่อให้ประชาชนมีหลักประกันและความมั่นคงในชีวิต และหากได้นำหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนา สัมพันธภาพในครอบครัว ความผาสุกทางจิตใจอาจจะ เป็นอีกหนึ่งในหลายปัจจัยที่จะช่วยให้เกิดการรับรู้เป็นตัวชีวิตได้บ้างว่าสามารถพัฒนาให้เกิดความสุขขึ้นได้^๒

ความผาสุกทางจิตใจ เป็นความสมดุลทางจิตใจระหว่างความรู้สึกทางด้านบวกและความรู้สึกทางด้านลบ สภาวะทางจิตใจของบุคคลอันเป็นภาวะทางจิตที่ดี มีความสุข มีความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องกับการที่บุคคลมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถจัดการกับความรู้สึกทั้งทางบวกและทางลบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องกับความต้องการและความสำเร็จตามเป้าหมาย มีมุมมองสภาพ

^๑ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๐), หน้า ๒๒.

^๒ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ประชากรสูงอายุไทย: ปัจจุบันและอนาคต, (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ๒๕๖๑), หน้า ๑๗.

แวดล้อม สถานการณ์ และประสบการณ์ในแง่ที่ดี ดังนั้น การมีสุขภาวะทางจิตที่ดีของ Dupuy^๓ จึงหมายถึง การที่มีความพึงพอใจในชีวิต สามารถควบคุมตนเองได้ เปี่ยมด้วยชีวิตชีวา มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง และ มีความกังวลหรือความซึมเศร้า น้อย ดังนั้น การที่ประชาชนมีความผาสุกทางจิตใจ จะทำให้เกิดความ พึงพอใจ และความสุขในการดำรงชีวิต สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม สามารถดูแลช่วยเหลือตนเอง มีจิตใจที่เบิกบาน รู้สึกตนเองมีคุณค่า

พรหมวิหาร ๔ เป็นหลักธรรมคำสอนที่มีประโยชน์ สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตได้จริง เป็นหลักธรรม ที่จะต้องมีไว้ในจิตใจของทุกคนเพื่อเป็นหลักแห่งจิตใจ ช่วยควบคุมความประพฤติทางการพูด และการ กระทำที่ดี เมื่อนำหลักธรรม คือ พรหมวิหาร ๔ มาใช้จึงเป็นการช่วยให้ประชาชนเกิดการพัฒนาตนเอง ในทางที่ดี มีความเห็นอก เห็นใจ ซึ่งกันและกัน เคารพนับถือกัน ช่วยเหลือกัน และช่วยพัฒนาให้ครอบครัว มีความสุข สงบมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็หลักธรรมที่มีความเกี่ยวเนื่องกับสัมพันธภาพของทุกคนในครอบครัว^๔

สัมพันธภาพในครอบครัว เป็นลักษณะความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในครอบครัวซึ่งมีการแสดงออก ถึงความผูกพันรักใคร่เอื้ออาทร มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกในครอบครัว มีความห่วงใยรักใคร่ ผูกพันกัน เข้าอกเข้าใจในความรู้สึก เอาใจใส่ในการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ปรับตัวเข้าหากันระหว่าง สมาชิกในครอบครัว ประกอบด้วย การใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกัน การพูดคุย ปรึกษาหารือ และ ตัดสินใจในเรื่องสำคัญ การแสดงออกซึ่งความรักและความเอื้ออาทร และการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ที่เหมาะสม^๕ ดังนั้น การที่ประชาชนมีสัมพันธภาพในครอบครัว จึงช่วยให้สุขภาพกาย และสุขภาพใจของ ประชาชน และครอบครัวแข็งแรงสมบูรณ์ โดยมีความรัก และความผูกพันที่ช่วยให้บรรยากาศภายในบ้าน เต็มไปด้วยความอบอุ่น ทำให้รู้สึกสบายกาย และสบายใจมากยิ่งขึ้น

สำนักงานเขตลาดพร้าวรับนโยบายจากรัฐบาลมาพัฒนาต่อยอดเพื่อให้ประชาชนที่พักอาศัย ในเขตลาดพร้าวมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นประชากรที่มีคุณภาพของประเทศชาติ ด้วยวิสัยทัศน์ (Vision) ที่มุ่งมั่นพัฒนาสู่ความเป็นเขตที่น่าอยู่ ชุมชนที่เข้มแข็งและมั่นคง มีคุณธรรมเพียบพร้อมด้วยบริการที่ เป็นเลิศ^๖ อย่างยั่งยืน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตลาดพร้าว โดยนำ หลักธรรมพรหมวิหาร ๔ มาปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตลาดพร้าวให้มีความสุข

^๓ Bradburn, N, *The Structure of Psychological Well-being*, (Chicago: Aldine, 1969), p 57.

^๔ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต), *พุทธธรรม*, (กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑), หน้า ๒๘.

^๕ สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล, *การพัฒนาชุมชนที่เอื้ออาทรต่อผู้สูงอายุ*, (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๖๒), หน้า ๑๔.

^๖ สำนักงานเขตลาดพร้าว, *รายงานประจำปี ๒๕๖๕*, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเขตลาดพร้าว, ๒๕๖๕), หน้า ๑๙.

พหุวัฒนธรรม ๔ สัมพันธภาพในครอบครัว และความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตตลาดพร้าว ๒๐๑

ในการทำงานและใช้ชีวิต รวมถึงการเข้าใจถึงสัมพันธภาพในครอบครัว เพื่อเป็นแนวทางวิธีมาช่วยพัฒนาประชาชนในเขตตลาดพร้าวให้ได้พบกับความสุข เมื่อสัมพันธภาพในครอบครัวมีความราบรื่น ส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวนั้น ๆ เกิดความผาสุกทางจิตใจ เพราะความสุขนั้นจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาที่ดีและยั่งยืน

ดังนั้น ผู้วิจัย สนใจที่จะศึกษาหลักธรรมพหุวัฒนธรรม ๔ สัมพันธภาพในครอบครัว ที่ส่งผลให้เกิดความผาสุกทางจิตใจ ด้วยพื้นฐานที่ว่าเมื่อมนุษย์มีหลักในการดำเนินชีวิต มีความรักใคร่สามัคคีกัน จะนำไปสู่ความสุขทางใจและจะช่วยให้เกิดการพัฒนาศักยภาพตามที่คาดหวังได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลให้ภาพรวมของประเทศชาติมีการพัฒนาตามที่ได้มุ่งหวัง

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาระดับพหุวัฒนธรรม ๔ ระดับสัมพันธภาพในครอบครัวและระดับความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตตลาดพร้าว
๒. เพื่อเปรียบเทียบความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตตลาดพร้าว ตามปัจจัยส่วนบุคคล
๓. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพหุวัฒนธรรม ๔ กับความผาสุกทางจิตใจของประชาชนเขตตลาดพร้าว
๔. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับความผาสุกทางจิตใจของประชาชนเขตตลาดพร้าว

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนเขตตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร จำนวน ๓๓,๑๕๔ คน^๓

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนเขตตลาดพร้าว จำนวน ๔๐๐ คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณหาค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (๑๙๗๓) การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น ๔ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส ที่พักอาศัย กรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัย ระดับการศึกษา ความสมดุลของรายรับ-รายจ่าย การเดินทางไปทำงาน

^๓ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, การสำรวจประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๖๕), หน้า ๑๕.

จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนภาระในครอบครัวที่ต้องดูแล และภาวะสุขภาพ ใช้ข้อคำถาม โดยมีลักษณะของข้อคำถามแบบให้เลือกตอบได้ข้อใดข้อหนึ่ง และเติมข้อมูลลงในช่องว่าง

ส่วนที่ ๒ แบบสอบถามพรหมวิหาร ๔ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยยึดตามแนวคิดของ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต) แบ่งองค์ประกอบออกเป็น ๔ องค์ประกอบ ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ใช้ข้อคำถาม โดยมีลักษณะเป็นมาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ ได้แก่ เป็นจริงมากที่สุด เป็นจริงมาก เป็นจริงปานกลาง เป็นจริงน้อย และเป็นจริงน้อยที่สุด

ส่วนที่ ๓ แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยยึดตามแนวคิดของสถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล (๒๕๖๒) แบ่งองค์ประกอบออกเป็น ๔ องค์ประกอบ ได้แก่ การใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกัน การพูดคุย ปรึกษาหารือและตัดสินใจในเรื่องสำคัญ การแสดงออกซึ่งความรักและความเอื้ออาทร และการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสม ใช้ข้อคำถาม โดยมีลักษณะเป็นมาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ ได้แก่ เป็นจริงมากที่สุด เป็นจริงมาก เป็นจริงปานกลาง เป็นจริงน้อย และเป็นจริงน้อยที่สุด

ส่วนที่ ๔ แบบสอบถามความผาสุกทางจิตใจ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยยึดตามแนวคิดของ Ryff (๑๙๘๙) แบ่งองค์ประกอบออกเป็น ๖ องค์ประกอบ ได้แก่ การยอมรับตนเอง การมีความสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อผู้อื่น ความเป็นตัวของตัวเองความสามารถในการควบคุมจัดการสิ่งแวดล้อม การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต และความเจริญงอกงามของบุคคล ใช้ข้อคำถาม โดยมีลักษณะเป็นมาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ ได้แก่ เป็นจริงมากที่สุด เป็นจริงมาก เป็นจริงปานกลาง เป็นจริงน้อย และเป็นจริงน้อยที่สุด

๓. การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปดำเนินการหามาตรฐานของเครื่องมือ ดังนี้

๓.๑ การหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนข้อมูลที่เกี่ยวข้องไปเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาการวิจัย และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามในแต่ละข้อ ว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นจึงนำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อดำเนินการในขั้นต่อไป

๓.๒ การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทำการทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรชุมชนวังทองกลาง ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัย จำนวน ๓๐ คน แล้วจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ (Item Analysis) และทั้งฉบับ โดยวิธีการ Cronbach's Alpha Coefficient ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปได้ค่าความเชื่อมั่นพบว่า พรหมวิหาร ๔ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๓๕ สัมพันธภาพในครอบครัว ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๕๖ และความผาสุกทางจิตใจ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๗๒

๔. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

๔.๑ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ระดับพหุมิติ ๔ ระดับสัมพันธภาพในครอบครัวและระดับความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตตลาดพร้าว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๔.๒ สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับการทดสอบสมมติฐานการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ t-test, F-test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ ๑ เพื่อศึกษาระดับพหุมิติ ๔ ระดับสัมพันธภาพในครอบครัวและระดับความผาสุกทางจิตใจ ของประชาชน เขตตลาดพร้าว ผลการศึกษาพบว่า

๑. ประชาชน เขตตลาดพร้าว ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๐๐ มีอายุ ๖๑-๗๐ ปี จำนวน ๑๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๗๕ มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๑๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๗๕ มีสถานภาพสมรส จำนวน ๒๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๒๕ มีที่พักอาศัย เป็นบ้านเดี่ยว จำนวน ๒๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๒๕ มีกรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัยเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ จำนวน ๒๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๗๕ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน ๑๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๗๕ มีรายรับมากกว่ารายจ่าย จำนวน ๑๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๕๐ เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว จำนวน ๑๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๗๕ มีสมาชิกในครอบครัว ๔ คน จำนวน ๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๒๕ ไม่มีภาระในครอบครัวที่ต้องดูแล จำนวน ๑๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๐๐ และไม่มีโรคประจำตัว จำนวน ๒๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๕๐

๒. พหุมิติ ๔ ของประชาชน เขตตลาดพร้าว โดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = ๔.๑๓$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเมตตา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๔๔$) รองลงมา คือ ด้านมุทิตา ($\bar{X} = ๔.๓๖$) ด้านกรุณา ($\bar{X} = ๔.๐๕$) และด้านอุเบกขา ($\bar{X} = ๓.๖๖$) ตามลำดับ

๓. สัมพันธภาพในครอบครัว ของประชาชน เขตตลาดพร้าว โดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = ๓.๘๖$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการแสดงออกซึ่งความรักและความเอื้ออาทร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๑๙$) รองลงมา คือ ด้านการพูดคุย ปรึกษาหารือ และตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ($\bar{X} = ๔.๐๐$) ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสม ($\bar{X} = ๓.๘๔$) และด้านการใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกัน ($\bar{X} = ๓.๔๒$) ตามลำดับ

๔. ความผาสุกทางจิตใจ ของประชาชน เขตลาดพร้าว โดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X}=๔.๐๐$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีจุดมุ่งหมายในชีวิต มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=๔.๑๓$) รองลงมา คือ ด้านความเจริญงอกงามของบุคคล ($\bar{X}=๔.๐๗$) ด้านความเป็นอิสระแห่งตน ($\bar{X}=๔.๐๐$) ด้านการมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น ($\bar{X}=๓.๙๖$) ด้านการยอมรับตนเอง ($\bar{X}=๓.๙๕$) และด้านความสามารถในการควบคุมจัดการสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}=๓.๘๘$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๑ ระดับพรหมวิหาร ๔ ระดับสัมพันธ์ภาพในครอบครัวและระดับความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตลาดพร้าว

ตัวแปร	Mean	S.D.	ระดับ
พรหมวิหาร ๔	๔.๑๓	๐.๕๒	ค่อนข้างสูง
สัมพันธ์ภาพในครอบครัว	๓.๘๖	๐.๗๑	ค่อนข้างสูง
ความผาสุกทางจิตใจ	๔.๐๐	๐.๕๕	ค่อนข้างสูง

วัตถุประสงค์ที่ ๒ เพื่อเปรียบเทียบความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตลาดพร้าว ตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อาชีพ ความสมดุลของรายรับ-รายจ่าย และวิถีเดินทางไปทำงานแตกต่างกัน มีความผาสุกทางจิตใจแตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ประชาชนที่มีอายุ สถานภาพสมรส ที่พักอาศัย กรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัย ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนภาระในครอบครัวที่ต้องดูแล และภาวะสุขภาพ แตกต่างกัน มีความผาสุกทางจิตใจไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๒ เปรียบเทียบความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตลาดพร้าว ตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตัวแปร	t	F	P	สรุปผล
๑. เพศ	๐.๕๘*		๐.๐๔*	แตกต่างกัน
๒. อายุ		๑.๙๖๕	.๐๙๙	ไม่แตกต่างกัน
๓. อาชีพ		๒.๖๑๓	.๐๓๕*	แตกต่างกัน
๔. สถานภาพสมรส		.๓๐๖	.๗๓๗	ไม่แตกต่างกัน
๕. ที่พักอาศัย		.๗๑๗	.๔๘๙	ไม่แตกต่างกัน
๖. กรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัย		๑.๗๖	๐.๕๖	ไม่แตกต่างกัน
๗. ระดับการศึกษา		๑.๕๑๔	.๒๑๐	ไม่แตกต่างกัน
๘. ความสมดุลของรายรับ-รายจ่าย		๑๓.๙๙๘	.๐๐๐*	แตกต่างกัน
๙. วิถีเดินทางไปทำงาน		๙.๔๘๗	.๐๐๐*	แตกต่างกัน

พรหมวิหาร ๔ สัมพันธภาพในครอบครัว และความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตลาดพร้าว ๒๐๕

๑๐. จำนวนสมาชิกในครอบครัว		.๓๔๐	.๘๕๑	ไม่แตกต่างกัน
๑๑. จำนวนภาระในครอบครัวที่ต้องดูแล		.๗๗๕	.๕๐๙	ไม่แตกต่างกัน
๑๒. ภาวะสุขภาพ		-๑.๐๔	๐.๒๖	ไม่แตกต่างกัน

* หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

วัตถุประสงค์ที่ ๓ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพรหมวิหาร ๔ กับความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตลาดพร้าว

ผลการศึกษาพบว่า พรหมวิหาร ๔ โดยรวม มีความสัมพันธ์กับความผาสุกทางจิตใจ ด้านการยอมรับตนเอง ด้านการมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น ด้านความเป็นอิสระแห่งตน ด้านความสามารถในการควบคุมจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการมีจุดมุ่งหมายในชีวิต ด้านความเจริญงอกงามของบุคคล และโดยรวม อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๑ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่า ประชาชนที่มีพรหมวิหาร ๔ โดยรวม สูงขึ้นยังมีความผาสุกทางจิตใจสูงขึ้น

ตารางที่ ๓ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพรหมวิหาร ๔ กับความผาสุกทางจิตใจของประชาชน

พรหม วิหาร ๔	ความผาสุกทางจิตใจ													
	y๑		y๒		y๓		y๔		y๕		y๖		y	
	r	P	r	P	r	P	r	P	r	P	r	P	r	P
X๑	.๔๑๑**	.๐๐๐	.๔๕๗**	.๐๐๐	.๔๕๐**	.๐๐๐	.๔๑๑**	.๐๐๐	.๓๐๓**	.๐๐๐	.๓๙๔**	.๐๐๐	.๔๘๓**	.๐๐๐
X๒	.๔๗๓**	.๐๐๐	.๔๙๕**	.๐๐๐	.๕๓๕**	.๐๐๐	.๕๕๐**	.๐๐๐	.๔๑๘**	.๐๐๐	.๕๐๑**	.๐๐๐	.๕๙๓**	.๐๐๐
X๓	.๕๐๓**	.๐๐๐	.๕๐๙**	.๐๐๐	.๕๔๓**	.๐๐๐	.๕๐๕**	.๐๐๐	.๔๑๘**	.๐๐๐	.๔๙๖**	.๐๐๐	.๕๙๔**	.๐๐๐
X๔	.๕๑๗**	.๐๐๐	.๕๓๖**	.๐๐๐	.๕๓๐**	.๐๐๐	.๖๐๔**	.๐๐๐	.๔๑๓**	.๐๐๐	.๔๔๓**	.๐๐๐	.๖๐๘**	.๐๐๐
X	.๕๘๕**	.๐๐๐	.๖๑๒**	.๐๐๐	.๖๓๑**	.๐๐๐	.๖๔๕**	.๐๐๐	.๔๗๙**	.๐๐๐	.๕๖๒**	.๐๐๐	.๗๐๑**	.๐๐๐

** หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๑

วัตถุประสงค์ที่ ๔ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว กับความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตลาดพร้าว

ผลการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพในครอบครัว โดยรวม มีความสัมพันธ์กับความผาสุกทางจิตใจ ด้านการยอมรับตนเอง ด้านการมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น ด้านความเป็นอิสระแห่งตน ด้านความสามารถในการควบคุมจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการมีจุดมุ่งหมายในชีวิต ด้านความเจริญงอกงามของบุคคล และโดยรวม อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๑ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่า ประชาชนที่มีสัมพันธภาพในครอบครัว โดยรวม สูงขึ้นยังมีความผาสุกทางจิตใจสูงขึ้น

ตารางที่ ๔ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับความผาสุกทางจิตใจของประชาชน

สัมพันธภาพในครอบครัว	ความผาสุกทางจิตใจ													
	y๑		y๒		y๓		y๔		y๕		y๖		y	
	r	P	r	P	r	P	r	P	r	P	r	P	r	P
a๑	.๔๖๕**	.๐๐๐	.๕๐๒**	.๐๐๐	.๔๕๐**	.๐๐๐	.๕๐๔**	.๐๐๐	.๓๙๑**	.๐๐๐	.๔๔๖**	.๐๐๐	.๕๕๒**	.๐๐๐
a๒	.๕๐๙**	.๐๐๐	.๕๒๖**	.๐๐๐	.๕๑๖**	.๐๐๐	.๔๘๗**	.๐๐๐	.๓๘๓**	.๐๐๐	.๔๘๔**	.๐๐๐	.๕๗๙**	.๐๐๐
a๓	.๔๖๘**	.๐๐๐	.๔๘๕**	.๐๐๐	.๔๗๓**	.๐๐๐	.๕๒๔**	.๐๐๐	.๓๗๖**	.๐๐๐	.๔๘๖**	.๐๐๐	.๕๕๒**	.๐๐๐
a๔	.๔๘๖**	.๐๐๐	.๕๑๒**	.๐๐๐	.๔๙๒**	.๐๐๐	.๕๒๙**	.๐๐๐	.๓๙๒**	.๐๐๐	.๔๘๓**	.๐๐๐	.๕๗๘**	.๐๐๐
a	.๕๓๗**	.๐๐๐	.๕๖๔**	.๐๐๐	.๕๓๘**	.๐๐๐	.๕๔๓**	.๐๐๐	.๔๓๐**	.๐๐๐	.๕๒๙**	.๐๐๐	.๖๒๗**	.๐๐๐

** หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๑

อภิปรายผลการวิจัย

๑. พรหมวิหาร ๔ ของประชาชน เขตลาดพร้าว โดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก พรหมวิหาร ๔ เป็นธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐหลักของการประพฤติตนที่ประเสริฐบริสุทธิ์ ธรรมอันประเสริฐประจําใจ ธรรมที่เป็นหลักกำกับความประพฤติที่จําเป็นต้องมีไว้ เพื่อการดำเนินชีวิตอันหมดจด และประพฤติ ปฏิบัติตนต่อมนุษย์ ต่อสัตว์ด้วยความชอบธรรม เป็นหลักธรรมที่มีไว้ใช้ใน ชีวิตประจำวัน ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม ช่วยให้บุคคลในสังคมพึงประพฤติปฏิบัติในทางอันประเสริฐทั้งต่อตนเอง และผู้อื่น ดังนั้น พรหมวิหาร ๔ ของประชาชน เขตลาดพร้าว โดยรวม จึงอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

๑.๑ ประชาชน เขตลาดพร้าว มีพรหมวิหาร ๔ ด้านเมตตา อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเมตตา เป็นความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับสุข ความสุขเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา ความสุขเกิดขึ้นได้ทั้งกายและใจ เป็นความปรารถนาหรือความประสงค์อันเกิดขึ้นในจิตที่จะยังให้ผู้อื่นมีความสุข ภายใต้จิตอันบริสุทธิ์ อันจักนำไปสู่การเกิดความกรุณาต่อไปซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูพินิจรัตนกร (อนุสรณ์ ฐานทตโต)^๕ ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้พรหมวิหารธรรมในการสร้างสันติสุขในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ นำหลักพรหมวิหารธรรม ด้านเมตตา มาใช้ในการสร้างสันติสุข ในระดับมาก

^๕ พระครูพินิจรัตนกร (อนุสรณ์ ฐานทตโต), “การประยุกต์ใช้พรหมวิหารธรรมในการสร้างสันติสุขในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาศังคม, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑), บทคัดย่อ.

พรหมวิหาร ๔ สัมพันธภาพในครอบครัว และความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตลาดพร้าว ๒๐๓

๑.๒ ประชาชน เขตลาดพร้าว มีพรหมวิหาร ๔ ด้านกรณา อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กรณา เป็นความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ความทุกข์ คือ สิ่ง que เข้ามาเบียดเบียนให้เกิดความไม่สบายกายไม่สบายใจ และเกิดขึ้นจากปัจจัยหลายประการด้วยกัน เป็นความปรารถนาที่จะช่วยหรือสงเคราะห์ให้ผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ บนพื้นฐานจิตใจอันบริสุทธิ์ จนนำไปสู่การใช้ปัญญาเพื่อที่จะหาแนวทาง และการประพฤติต่อการสงเคราะห์นั้นให้สำเร็จ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูพินิจรัตนกร (อนุสรณ์ ฐานทดโต)^๙ ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้พรหมวิหารธรรมในการสร้างสันติสุขในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ นำหลักพรหมวิหารธรรม ด้านกรณา มาใช้ในการสร้างสันติสุข ในระดับมาก

๑.๓ ประชาชน เขตลาดพร้าว มีพรหมวิหาร ๔ ด้านมูทิตา อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก มูทิตา เป็นความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี มีความสุขหรือมีความเจริญก้าวหน้า ปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข ความเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น ไม่มีจิตใจริษยา เป็นความอิมเอิบ และยินดีในใจที่ได้เห็นผู้อื่นมีความสุข และการพ้นจากทุกข์ อันจะนำไปสู่การส่งเสริม และสนับสนุนความสุขหรือความดีนั้น ๆ ให้คงอยู่ และเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูพินิจรัตนกร (อนุสรณ์ ฐานทดโต)^{๑๐} ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้พรหมวิหารธรรมในการสร้างสันติสุขในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ นำหลักพรหมวิหารธรรม ด้านมูทิตา มาใช้ในการสร้างสันติสุข ในระดับมาก

๑.๔ ประชาชน เขตลาดพร้าว มีพรหมวิหาร ๔ ด้านอุเบกขา อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อุเบกขา เป็นการรู้จักวางเฉย วางใจเป็นกลาง มีความปรารถนาดี พยายามช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ในลักษณะที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม เป็นความสงบของจิตใจด้วยการวางใจเป็นกลางต่อความสุขหรือความทุกข์ที่ตนหรือผู้อื่นได้รับ ที่ประกอบขึ้นด้วยจิตที่ปราศจากความเศร้าหมองหรือความอิจฉาริษยาต่อสิ่งนั้น ๆ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูพินิจรัตนกร (อนุสรณ์ ฐานทดโต)^{๑๑} ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้พรหมวิหารธรรมในการสร้างสันติสุขในอำเภอ

^๙ พระครูพินิจรัตนกร (อนุสรณ์ ฐานทดโต), “การประยุกต์ใช้พรหมวิหารธรรมในการสร้างสันติสุขในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาศังคม, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑), บทคัดย่อ.

^{๑๐} พระครูพินิจรัตนกร (อนุสรณ์ ฐานทดโต), “การประยุกต์ใช้พรหมวิหารธรรมในการสร้างสันติสุขในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาศังคม, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑), บทคัดย่อ.

^{๑๑} พระครูพินิจรัตนกร (อนุสรณ์ ฐานทดโต), “การประยุกต์ใช้พรหมวิหารธรรมในการสร้างสันติสุขในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาศังคม, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑), บทคัดย่อ.

บางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ นำหลักพรหมวิหารธรรม ด้านอุเบกขา มาใช้ในการสร้างสันติสุข ในระดับมาก

๒. สัมพันธภาพในครอบครัว ของประชาชน เขตลาดพร้าว โดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก สัมพันธภาพในครอบครัว เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างสมาชิกในครอบครัวญาติพี่น้องหรือบุคคลที่มีความประสงค์ในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์กัน ทำกิจกรรมร่วมกัน สื่อสารพูดคุย ปกป้อง ตัดสินใจเรื่องสำคัญต่าง ๆ แสดงออกซึ่งความรักความห่วงใยทางการกระทำ คำพูด จิตใจ และปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่เหมาะสมของสมาชิกในครอบครัว เป็นความสัมพันธ์ในครอบครัวตามบทบาทหน้าที่ที่ทุกคนมีต่อคนอื่นในครอบครัว อันจะมีผลให้การดำเนินชีวิตในครอบครัวและสังคมราบรื่น เป็นการที่สมาชิกในครอบครัวมีความรักใคร่ผูกพัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเข้าใจในความรู้สึกของสมาชิกในครอบครัวนั้น ๆ ดังนั้น สัมพันธภาพในครอบครัว ของประชาชน เขตลาดพร้าว โดยรวม จึงอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

๒.๑ ประชาชน เขตลาดพร้าว มีสัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกัน อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นการที่สมาชิกในครอบครัวได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันทั้งในบ้านและนอกบ้านได้แก่การรับประทานอาหาร การทำงานบ้าน การพักผ่อนหย่อนใจ การเล่นเกม การเยี่ยมญาติมิตรเพื่อนฝูง การร่วมพิธีกรรมงานบุญ กิจกรรมทางศาสนา และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของกวินารัตน์ สุทธิสุนทร^{๑๒} ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อสัมพันธภาพในครอบครัวไทย ผลการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกัน อยู่ในระดับดี

๒.๒ ประชาชน เขตลาดพร้าว มีสัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการพูดคุย ปกป้องหรือ และตัดสินใจในเรื่องสำคัญ อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การพูดคุย ปกป้องหรือ และตัดสินใจในเรื่องสำคัญ เป็นการที่สมาชิกในครอบครัวได้ร่วมสนทนาพูดคุย แสดงความคิดเห็นร่วมตัดสินใจ และปกป้องหรือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของครอบครัว ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของกวินารัตน์ สุทธิสุนทร^{๑๓} ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อสัมพันธภาพในครอบครัวไทย ผลการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการพูดคุย ปกป้องหรือ และตัดสินใจในเรื่องสำคัญ อยู่ในระดับดี

๒.๓ ประชาชน เขตลาดพร้าว มีสัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการแสดงออกซึ่งความรักและความเอื้ออาทร อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การแสดงออกซึ่งความรักและความเอื้ออาทร

^{๑๒} กวินารัตน์ สุทธิสุนทร, “ปัจจัยที่มีผลต่อสัมพันธภาพในครอบครัวไทย”, วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๖๐), บทคัดย่อ.

^{๑๓} กวินารัตน์ สุทธิสุนทร, “ปัจจัยที่มีผลต่อสัมพันธภาพในครอบครัวไทย”, วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๖๐), บทคัดย่อ.

พรหมวิหาร ๔ สัมพันธภาพในครอบครัว และความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตลาดพร้าว ๒๐๙

เป็นการที่สมาชิกในครอบครัว ให้ความรัก ดูแลเอาใจใส่ ให้ความเคารพนับถือ ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งการแสดงออกด้วยการไหว้ กอด หอม ลูบ และสัมผัสอย่างอ่อนโยนของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของกวีนารัตน์ สุทธิสุนทร^{๑๔} ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อสัมพันธภาพในครอบครัวไทย ผลการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการแสดงออกซึ่งความรักและความเอื้ออาทร อยู่ในระดับดี

๒.๔ ประชาชน เขตลาดพร้าว มีสัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสม เป็นการที่สมาชิกในครอบครัวร่วมกันรับผิดชอบงานของตนเอง และมีส่วนร่วมแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกัน มีการอบรมสั่งสอน ปลูกฝังสิ่งที่ดีงาม และเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่กัน รวมทั้งมีการกำหนด และยอมรับกฎระเบียบ หรือข้อบังคับของบ้านร่วมกัน เป็นต้น ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของกวีนารัตน์ สุทธิสุนทร^{๑๕} ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อสัมพันธภาพในครอบครัวไทย ผลการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสม อยู่ในระดับดี

๓. ความผาสุกทางจิตใจ ของประชาชน เขตลาดพร้าว โดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ความผาสุกทางจิตใจ เป็นคุณลักษณะเชิงบวกทางจิตใจที่มีความหลากหลายด้านการเจริญเติบโต และพัฒนาการของบุคคล ทำให้บุคคลมองโลกในด้านดีมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีอารมณ์มั่นคง และมีกำลังใจในการต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ รวมทั้งสามารถวางแผนเพื่อพัฒนาตนเองได้ทำให้เกิดความหวัง และเชื่อมโยงกับอัตมโนทัศน์ด้านศักยภาพ หรือความสามารถต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในการดำเนินชีวิต และมีพฤติกรรมอันเกี่ยวข้องกับการมีความผาสุกทางจิตใจที่ดี ดังนั้น ความผาสุกทางจิตใจ ของประชาชน เขตลาดพร้าว โดยรวม จึงอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

๓.๑ ประชาชน เขตลาดพร้าว มีความผาสุกทางจิตใจ ด้านการยอมรับตนเอง อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การยอมรับตนเอง เป็นการที่รับรู้ว่าคุณค่าทางบวกต่อตนเอง ยอมรับว่าคุณค่าตนเองมีคุณสมบัติทั้งในด้านที่ดี และ ไม่ดี รวมถึงความรู้สึกดีกับอดีตที่ผ่านมาของตนเอง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกสินี หมั่นไธสง^{๑๖} ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ

^{๑๔} กวีนารัตน์ สุทธิสุนทร, “ปัจจัยที่มีผลต่อสัมพันธภาพในครอบครัวไทย”, วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๖๐), บทคัดย่อ.

^{๑๕} กวีนารัตน์ สุทธิสุนทร, “ปัจจัยที่มีผลต่อสัมพันธภาพในครอบครัวไทย”, วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๖๐), บทคัดย่อ.

^{๑๖} เกสินี หมั่นไธสง, “การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในความสุขของประชาชนเขตเมืองและชนบท จังหวัดมหาสารคาม”, วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๖๐), บทคัดย่อ.

ในความสุขของประชาชนเขตเมืองและชนบท จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนจังหวัดมหาสารคามมีความผาสุกทางจิตใจ ด้านการยอมรับตนเอง อยู่ในระดับมาก

๓.๒ ประชาชน เขตตลาดพร้าว มีความผาสุกทางจิตใจ ด้านการมีความสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อผู้อื่น อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อผู้อื่น เป็นการรู้สึกว่าคุณมีความสัมพันธ์ที่เป็นมิตร เป็นที่พอใจ และมีความไว้วางใจ มีความห่วงใย เห็นอกเห็นใจ มีความรัก และความสนทนสนมให้แก่ผู้อื่น ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร เนินสูง^{๑๗} ได้ศึกษาเรื่อง ความสุขของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลลำานรายณ์ จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความผาสุกทางจิตใจ ด้านการมีความสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อผู้อื่น อยู่ในระดับสูง

๓.๓ ประชาชน เขตตลาดพร้าว มีความผาสุกทางจิตใจ ด้านความเป็นอิสระแห่งตน อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ความเป็นอิสระแห่งตน เป็นความรู้สึกว่าคุณมีความสามารถในการตัดสินใจด้วยตนเอง มีความคิด และมีการกระทำที่เป็นอิสระจากความกดดันทางสังคมสามารถควบคุมและประเมินตนเองได้ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรตถันนัท ชุขณะโชติ^{๑๘} ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยปกป้องที่มีอิทธิพลต่อความผาสุกทางใจของผู้สูงอายุ การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาอิทธิพลของปัจจัยปกป้องที่มีผลต่อความผาสุกทางใจของผู้สูงอายุ ผลการวิจัยพบว่า ความผาสุกทางจิตใจ ด้านความเป็นอิสระแห่งตน อยู่ในระดับมาก

๓.๔ ประชาชน เขตตลาดพร้าว มีความผาสุกทางจิตใจ ด้านความสามารถในการควบคุมจัดการสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ความสามารถในการควบคุมจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นการรับรู้ว่าคุณมีความชำนาญ และความสามารถในการจัดการสภาพแวดล้อม สามารถควบคุมจัดเรียงกิจกรรมที่มีความซับซ้อนต่าง ๆ ได้ สามารถเลือกหรือสร้างบริบทให้เหมาะสมกับสิ่งที่ตนเองให้ความสำคัญ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของเกลินี หมื่นไธสง^{๑๙} ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในความสุขของประชาชนเขตเมืองและชนบท จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนจังหวัดมหาสารคามมีความผาสุกทางจิตใจ ด้านความสามารถในการควบคุมจัดการสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก

^{๑๗} ศิริพร เนินสูง, “ความสุขของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลลำานรายณ์”, การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๖๐), บทคัดย่อ.

^{๑๘} วรรตถันนัท ชุขณะโชติ, “ปัจจัยปกป้องที่มีอิทธิพลต่อความผาสุกทางจิตใจของผู้สูงอายุ”, วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๖๑), บทคัดย่อ.

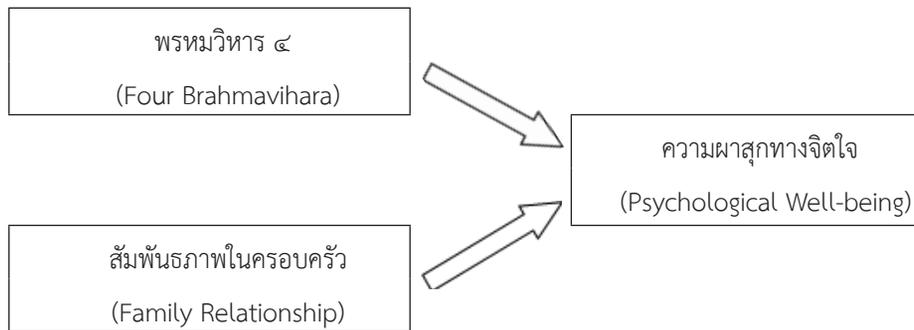
^{๑๙} เกลินี หมื่นไธสง, “การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในความสุขของประชาชนเขตเมืองและชนบท จังหวัดมหาสารคาม”, วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๖๐), บทคัดย่อ.

พรหมวิหาร ๔ สัมพันธภาพในครอบครัว และความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตลาดพร้าว ๒๑๑

๓.๕ ประชาชน เขตลาดพร้าว มีความผาสุกทางจิตใจ ด้านการมีจุดมุ่งหมายในชีวิต อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต เป็นการมีความรู้สึกที่ตนเองมีเป้าหมาย และทิศทางในการดำเนินชีวิต มีความรู้สึกที่ชีวิตทั้งในอดีต และปัจจุบันมีความหมาย มีความเชื่อที่ทำให้ชีวิตมีเป้าหมายเพื่อการมีชีวิตอยู่ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร เนินสูง^{๒๐} ได้ศึกษาเรื่องความสุขของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลลำานารายณ์ จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความผาสุกทางจิตใจ ด้านการมีจุดมุ่งหมายในชีวิต อยู่ในระดับสูง

๓.๖ ประชาชน เขตลาดพร้าว มีความผาสุกทางจิตใจ ด้านความเจริญงอกงามของบุคคล อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ความเจริญงอกงามของบุคคล เป็นการที่ผู้สูงอายรรู้ว่าตนมีการพัฒนา และเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง รับรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ตระหนักถึงศักยภาพของตนเอง ว่าที่ผ่านมาได้มีการปรับปรุงตนเอง และพฤติกรรม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงจะเป็นไปในทิศทางที่สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิผล และความเข้าใจในตนเองที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรตถันท์ ชูชนะโชติ^{๒๑} ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยปกป้องที่มีอิทธิพลต่อความผาสุกทางใจของผู้สูงอายุ การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาอิทธิพลของปัจจัยปกป้องที่มีผลต่อความผาสุกทางใจของผู้สูงอายุผลการวิจัยพบว่า ความผาสุกทางจิตใจ ด้านความเจริญงอกงามของบุคคล อยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาพที่ ๑ องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

^{๒๐} ศิริพร เนินสูง, “ความสุขของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลลำานารายณ์”, การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๖๐), บทคัดย่อ.

^{๒๑} วรรตถันท์ ชูชนะโชติ, “ปัจจัยปกป้องที่มีอิทธิพลต่อความผาสุกทางจิตใจของผู้สูงอายุ”, วิทยานิพนธ์พยาบาล ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๖๑), บทคัดย่อ.

พรหมวิหาร ๔ หมายถึง ธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐ หลักของการประพฤติตนที่ประเสริฐบริสุทธิ์ ธรรมอันประเสริฐประจำใจ ธรรมที่เป็นหลักกำกับความประพฤติที่จำเป็นต้องมีไว้ เพื่อการดำเนินชีวิต อันหมดจด และประพฤติ ปฏิบัติตนต่อมนุษย์ ต่อสัตว์ด้วยความชอบธรรม ประกอบด้วย หลักธรรมย่อย ๔ ด้าน ได้แก่

๑. เมตตา หมายถึง การที่ประชาชน เขตลาดพร้าว มีความปรารถนาดี มีความหวังดี มีความห่วงใย มีความปรารถนาให้สมาชิกในครอบครัว และบุคคลรอบตัวได้รับความสุข

๒. กรุณา หมายถึง การที่ประชาชน เขตลาดพร้าว มีความสงสาร ต้องการให้ความช่วยเหลือ สมาชิกในครอบครัว และผู้ที่อาศัยอยู่ร่วมกัน เมื่อบุคคลเหล่านั้นกำลังประสบกับปัญหา หรือเป็นทุกข์

๓. มุทิตา หมายถึง การที่ประชาชน เขตลาดพร้าวมีความยินดีที่สมาชิกในครอบครัว และบุคคลรอบตัว มีความสุข ประสบความสำเร็จ โดยปราศจากความรู้สึกอคติใด ๆ

๔. อุเบกขา หมายถึง การที่ประชาชน เขตลาดพร้าว มีความเป็นกลาง มีใจวางเฉย ต่อสมาชิกในครอบครัว และบุคคลรอบตัว เมื่อกระทำผิดแล้วได้รับโทษทัณฑ์ ก็ไม่มีการว่าร้ายหรือการกระทำซ้ำเติมใด ๆ

สัมพันธ์ภาพในครอบครัว หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในครอบครัวของประชาชน เขตลาดพร้าว ซึ่งมีการแสดงออกถึงความผูกพันรักใคร่ เอื้ออาทรมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันสมาชิกในครอบครัว มีความห่วงใยรักใคร่ผูกพันกัน เข้าอกเข้าใจในความรู้สึก เอาใจใส่ในการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ปรับตัวเข้าหากันระหว่างสมาชิกในครอบครัว ประกอบด้วย ๔ ด้าน ได้แก่

๑. การใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกัน หมายถึง การที่สมาชิกในครอบครัวของประชาชน เขตลาดพร้าว ได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันทั้งในบ้านและนอกบ้าน ได้แก่ การรับประทานอาหาร การทำงานบ้าน การพักผ่อนหย่อนใจ การเล่นเกม การเยี่ยมญาติมิตรเพื่อนฝูง การร่วมพิธีกรรมงานบุญ กิจกรรมทางศาสนา และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

๒. การพูดคุย ปรึกษาหารือ และตัดสินใจในเรื่องสำคัญ หมายถึง การที่สมาชิกในครอบครัวของประชาชน เขตลาดพร้าว ได้ร่วมสนทนาพูดคุย แสดงความคิดเห็นร่วมตัดสินใจ และปรึกษาหารือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของครอบครัว

๓. การแสดงออกซึ่งความรักและความเอื้ออาทร หมายถึง การที่สมาชิกในครอบครัวของประชาชน เขตลาดพร้าว ให้ความรัก ดูแลเอาใจใส่ ให้ความเคารพนับถือ ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งการแสดงออกด้วยการไหว้ กอด หอม ลูบ และสัมผัสอย่างอ่อนโยนของสมาชิกในครอบครัวของประชาชน เขตลาดพร้าว

พรหมวิหาร ๔ สัมพันธภาพในครอบครัว และความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตลาดพร้าว ๒๑๓

๔. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสม หมายถึง การที่สมาชิกในครอบครัวของประชาชน เขตลาดพร้าว ร่วมกันรับผิดชอบงานของตนเอง และมีส่วนร่วมแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกัน มีการอบรมสั่งสอน ปลูกฝังสิ่งที่ดีงาม และเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นกัน รวมทั้งมีการกำหนด และยอมรับกฎระเบียบ

ความผาสุกทางจิตใจ หมายถึง คุณลักษณะเชิงบวกทางจิตใจที่มีความหลากหลายด้านการเจริญเติบโต และพัฒนาการของบุคคล ทำให้ประชาชน เขตลาดพร้าว มองโลกในด้านดีมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีอารมณ์มั่นคง และมีกำลังใจในการต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ รวมทั้งสามารถวางแผนเพื่อพัฒนาตนเอง ได้ทำให้เกิดความหวัง และเชื่อมโยงกับอัตมโนทัศน์ด้านศักยภาพ หรือความสามารถต่าง ๆ ประกอบด้วย ๖ ด้าน ได้แก่

๑. การยอมรับตนเอง หมายถึง การที่ประชาชน เขตลาดพร้าว รับรู้ว่าตนมีทัศนคติทางบวก ต่อตนเอง ยอมรับว่าตนเองมีคุณสมบัติทั้งในด้านที่ดี และ ไม่ดี รวมถึงความรู้สึกดีกับอดีตที่ผ่านมา ของตนเอง

๒. การมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น หมายถึง การที่ประชาชน เขตลาดพร้าว รู้สึกว่าตนเองมีความสัมพันธ์ที่เป็นมิตร เป็นที่พอใจ และมีความไว้วางใจ มีความห่วงใย เห็นอกเห็นใจ มีความรัก และความสนิทสนมให้แก่ผู้อื่น

๓. ความเป็นอิสระแห่งตน หมายถึง การที่ประชาชน เขตลาดพร้าว รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถในการตัดสินใจด้วยตนเอง มีความคิด และมีการกระทำที่เป็นอิสระจากความกดดันทางสังคมสามารถควบคุม และประเมินตนเองได้

๔. ความสามารถในการควบคุมจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง การที่ประชาชน เขตลาดพร้าว รับรู้ว่าตนเองมีความชำนาญ และความสามารถในการจัดการสภาพแวดล้อม สามารถควบคุมจัดเรียงกิจกรรมที่มีความซับซ้อนต่าง ๆ ได้ สามารถเลือกหรือสร้างบริบทให้เหมาะสมกับสิ่งที่ตนเองให้ความสำคัญ

๕. การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต หมายถึง การที่ประชาชน เขตลาดพร้าว มีความรู้สึกที่ตนเองมีเป้าหมาย และทิศทางในการดำเนินชีวิต มีความรู้สึกที่ชีวิตทั้งในอดีต และปัจจุบันมีความหมาย มีความเชื่อที่ทำให้ชีวิตมีเป้าหมายเพื่อการมีชีวิตอยู่

๖. ความเจริญงอกงามของบุคคล หมายถึง การที่ประชาชน เขตลาดพร้าว รับรู้ว่าตนมีการพัฒนา และเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง รับรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ตระหนักถึงศักยภาพของตนเองว่า ที่ผ่านมามีการปรับปรุงตนเอง และพฤติกรรม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงจะเป็นไปในทิศทางที่สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิผล และความเข้าใจในตนเองที่เพิ่มมากขึ้น

สรุปผลการวิจัย

สรุปในภาพรวมของบทความ พบว่า (๑) พรหมวิหาร ๔ สัมพันธ์ภาพในครอบครัว และความผาสุกทางจิตใจ ของประชาชน เขตตลาดพร้าว อยู่ในระดับค่อนข้างสูง (๒) ประชาชนที่มีเพศ อาชีพ ความสมดุลของรายรับ-รายจ่าย และวิถีเดินทางไปทำงาน แตกต่างกัน มีความผาสุกทางจิตใจแตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ (๓) พรหมวิหาร ๔ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตตลาดพร้าว อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๑ และ (๔) สัมพันธ์ภาพในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตตลาดพร้าว อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๑

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

๑.๑ จากการศึกษาพบว่า พรหมวิหาร ๔ ของประชาชน เขตตลาดพร้าว โดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผาสุกทางจิตใจของประชาชน ดังนั้น ผู้บริหาร ชุมชนตลาดตลาดพร้าว และผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้ความสำคัญกับหลักธรรมซึ่งเป็นหลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์ เป็นธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหลักในการกำกับความประพฤติให้เป็นไปโดยชอบถูกต้องตามทำนองคลองธรรม จึงจะชื่อว่าดำเนินชีวิตหมดจดและปฏิบัติตนต่อมนุษย์และสัตว์ทั้งหลายโดยชอบ เป็นข้อปฏิบัติเพื่อสัตว์อื่นเพราะต้องส่งจิตไปให้สัตว์อื่นและเป็นคุณธรรมที่ปราศจากโทษ เหมือนพวกพรหมและพระโพธิสัตว์ซึ่งอยู่ด้วยจิตปราศจากโทษ มุ่งแสวงหาประโยชน์ให้แก่สัตว์ทั้งปวง (เมตตา) ช่วยปลดเปลื้องสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ให้แก่สัตว์ทั้งปวง (กรุณา) พลอยยินดีต่อสมบัติของสัตว์ทั้งปวง (มุทิตา) และยึดมั่นอยู่ในภาวะเป็นกลาง ๆ (อุเบกขา)

๑.๒ จากการศึกษาพบว่า สัมพันธ์ภาพในครอบครัว ของประชาชน เขตตลาดพร้าว โดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผาสุกทางจิตใจของประชาชน ดังนั้น ผู้บริหาร ชุมชนเขตตลาดพร้าว และผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญกับสัมพันธภาพในครอบครัว ซึ่งเป็นความผูกพันรักใคร่ ความใกล้ชิดคุ้นเคยสนิทสนมกันระหว่างบิดามารดาและบุตร รวมตลอดถึงเครือญาติและ บุคคลอื่น ๆ ที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนนั้น ๆ ด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวเป็นเรื่องที่สามารถก่อให้เกิดผลดี หรืออาจก่อให้เกิดปัญหา และมีมูลเหตุแห่งปัญหานานาประการ ถ้าระบบการปกครองของหัวหน้าครอบครัวไม่รัดกุม และให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างสมาชิกในครอบครัวญาติพี่น้องหรือบุคคลที่มีความประสงค์ในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์กัน ทำกิจกรรมร่วมกัน สื่อสารพูดคุย ปรึกษา ตัดสินใจเรื่องสำคัญต่าง ๆ แสดงออกซึ่งความรักความห่วงใยทางการกระทำ คำพูด จิตใจ และปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่เหมาะสมของสมาชิกในครอบครัว

พรหมวิหาร ๔ สัมพันธภาพในครอบครัว และความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตลาดพร้าว ๒๑๕

๑.๓ จากการศึกษาพบว่า ความผาสุกทางจิตใจ ของประชาชน เขตลาดพร้าว โดยรวม อยู่ใน ระดับค่อนข้างสูง ดังนั้น ผู้บริหาร ชุมชนเขตลาดพร้าว และผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญกับความผาสุก ทางจิตใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงการมีสุขภาพจิตที่ดีและการมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยเป็นความสุข ที่ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะทางจิตด้านบวก ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและการพัฒนาศักยภาพของ บุคคล ความผาสุกทางจิตใจแสดงถึงการที่บุคคลมีสภาพจิตใจและอารมณ์ที่สมบูรณ์ เข้มแข็ง มีการรับรู้ และเข้าใจว่าตนเองเป็นอิสระ ยอมรับตัวตน และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น มีเป้าหมายในชีวิต และ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ ทำให้เกิดความสมดุลทางจิตใจ และช่วยให้บุคคลสามารถรับมือ กับการเปลี่ยนแปลงและดำรงชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุข

๑.๔ จากการศึกษาเปรียบเทียบความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตลาดพร้าว ตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความผาสุกทางจิตใจแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ โดยประชาชนที่มีอาชีพ รับจ้างทั่วไป/ลูกจ้างชั่วคราว มีความผาสุกทางจิตใจน้อยกว่าทุกกลุ่ม ดังนั้น ผู้บริหาร ชุมชนเขตลาดพร้าว ควรมีนโยบายที่ให้การช่วยเหลือแก่ประชาชนที่มีอาชีพ รับจ้างทั่วไป/ ลูกจ้างชั่วคราว

๒. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๒.๑ ควรศึกษาพรหมวิหาร ๔ สัมพันธภาพในครอบครัว และความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตลาดพร้าว กับประชาชนในเขตอื่น ๆ เช่น เขตหลักสี่ เขตจตุจักร เขตบางเขน

๒.๒ ควรศึกษาความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตลาดพร้าว จากตัวแปรอื่น ๆ ที่นอกเหนือ จากงานวิจัยครั้งนี้ เช่น หลักอิทธิบาท ๔ หลักสังคหวัตถุธรรม ๔ หลักทศพิธราชธรรม เพื่อให้ทราบถึง หลักธรรมที่เหมาะสมที่สุดในการเสริมสร้างความผาสุกทางจิตใจของประชาชน

๒.๓ ควรศึกษาความผาสุกทางจิตใจของประชาชน เขตลาดพร้าว โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านและครบถ้วน

บรรณานุกรม

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. **ประชากรสูงอายุไทย: ปัจจุบันและอนาคต.** กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ๒๕๖๑.

กวินารัตน์ สุทธิสุนทร. “ปัจจัยที่มีผลต่อสัมพันธภาพในครอบครัวไทย”. **วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ มหบัณฑิต สาขาการจัดการ.** บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๖๐.

เกสินี หมั่นไธสง. “การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในความสุขของประชาชนเขตเมืองและชนบท จังหวัดมหาสารคาม”. **วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ.** บัณฑิต วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๖๐.

พระครูพินิจรัตนกร (อนุสรณ์ ฐานตฺโต). “การประยุกต์ใช้พรหมวิหารธรรมในการสร้างสันติสุขในอำเภอ บางพลี จังหวัดสมุทรปราการ”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาศักยภาพ บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑.**

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต). **พุทธธรรม**. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑.
วรัถถันนัท ขุขณะโชติ. “ปัจจัยปกป้องที่มีอิทธิพลต่อความผาสุกทางจิตใจของผู้สูงอายุ”. **วิทยานิพนธ์ พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๖๑.

ศิริพร เนินสูง. “ความสุขของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลลำน้ำรายณ์”. **การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๖๐.

สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล. **การพัฒนาชุมชนที่เอื้ออาหารต่อผู้สูงอายุ**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๖๒.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. **การสำรวจประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๖๕.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **ร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๐.

สำนักงานเขตลาดพร้าว. **รายงานประจำปี ๒๕๖๕**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเขตลาดพร้าว, ๒๕๖๕.

Bradburn, N. **The Structure of Psychological Well-being**. Chicago: Aldine, 1969.